

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Mantojums](#) > [Mantošana](#) > [Austria](#)

Mantošana

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar [ES Notāru padomi \(CNUE\)](#).

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Sastādot testamentu, ir jāievēro īpašas formālas prasības. Testamentu veidi, kas ir atzīti saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem, ir šādi:

- publisks testaments, ko sagatavojis notārs vai tiesa;
- pašrocīgs testaments, kas testatoram viss ir jāraksta ar roku un jāparaksta, un
- trešās persona fiksēts testaments (ko cita persona, kura nav testators, rakstījusi ar roku vai drukājusi ar datoru vai rakstāmmašīnu), kam jābūt sagatavotam trīs liecinieku klātbūtnē.

Mantojuma līgumu (Austrijas Vispārējā civill kodeksa (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch — ABGB*) 1249. pants un turpmākie panti) var noslēgt tikai laulātie vai pāri, kas ir saderinājušies un faktiski plāno laulāties, un (topošie) partneri registrētās partnerattiecībās, un tas ir jānoformē kā notariāls akts (saskaņā ar Notariālo aktu likuma (*Notariatsaktsgesetz*) 1. panta pirmās daļas a) punktu) divu liecinieku klātbūtnē. Ar mantojuma līgumu, kam ir jāatbilst testamentāro rīkojumu derīguma prasībām, nevar nodot vairāk par trim ceturdaļām mantojuma. Šādā gadījumā registrētiem partneriem ir tādas pašas tiesības kā laulātajiem un partneriem, kas saderinājušies un plāno laulāties (*ABGB* 1217. pants).

Kopīgu testamentu var sagatavot tikai laulātie vai registrēti partneri (*ABGB* 586. pants).

Donationes mortis causa (personīgā īpašuma dāvinājumus, ko piešķir persona, kura paredz, ka tā drīzā nākotnē mirs, un ko var likumīgi pārņemt tikai pēc dāvinātāja nāves) reglamentē *ABGB* 603. pants, un tos piešķir, pamatojoties uz līgumu, kas ir jāsagatavo notariāla akta veidā.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt registrētam, un ja jā, tad kā?

Testamentus, mantojuma līgumus un jebkādu līgumus, ar ko atsakās no tiesībām uz mantojumu vai neatņemamo daļu, var registrēt elektroniskajā Austrijas Galvenajā testamentu registrā (Austrijas Notariāta kodeksa (*Notariatsordnung*) 140.b pants) Tas ir vienīgais likumīgi reglamentētais testamentu registers. Tiesām un notāriem ir jāziņo registram par jebkuru šādu dokumentu (Austrijas Notariāta kodeksa 140.c panta 2. punkts). Registrācijas mērķis ir atvieglot šo dokumentu atrašanu mantojuma lietās. Juristi un advokātu biroji var registrēt testamentus un citus testamentāros rīkojumus Austrijas juristu Testamentu registrā. Mantojuma lietās tiesas pilnvarniekam ir jāpieprasa informācija Austrijas Galvenajā testamentu registrā un Austrijas juristu Testamentu registrā un jādokumentē pieprasījuma rezultāti (Likuma par bezstrīdus procesu (*AußStrG*) 145.a pants).

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Neatņemamā daļa (kas ierobežo testamentārās brīvības līmeni) ir vienāda ar pusi no mirušās personas mantojuma likumiskās daļas. Mirušās personas pēcnācēji un pārdzīvojušais laulātais vai registrētais partneris ir tiesīgi saņemt neatņemamo daļu. Ja personai, kura ir tiesīga saņemt neatņemamo daļu, nekad nav bijušas ciešas ģimenes attiecības ar mirušo personu vai šādas attiecības nav bijušas ilgas (aptuveni 20 gadus), neatņemamo daļu var samazināt.

Neatņemamā daļa ir mirušās personas īpašuma vērtības procentuālā daļa, kas ir jāsadala personām, kuras ir tiesīgas saņemt neatņemamo daļu. Neatņemamā daļa ir izmaksājama naudā. Tomēr to var arī piešķirt kā legātu pēc mirušās personas nāves (ABGB 780. pants) vai dāvinājumu *inter vivos* (ABGB 781. pants).

Tiesības uz neatņemamo daļu ir jāpiesaka tiesā trīs gadu laikā no dienas, kad persona uzzina par prasību, un ne vēlāk kā 30 gadu laikā (ABGB 1487. pants). Noilguma termiņš sākas, tiklīdz persona uzzina par faktiem, kas nosaka prasības esību, bet ne agrāk kā vienu gadu pēc mirušā nāves (ABGB 765. un 1487.a pants).

No neatņemamās daļas var atteikties jau testatora dzīves laikā. Atteikums ir jānoformē kā notariāls akts vai oficiāls tiesas dokuments (ABGB 551. pants).

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja mirušajam nav pārdzīvojuša laulātā, registrētā partnera vai bērnu, par mantiniekiem kļūst mirušā vecāki un viņu pēcnācēji (mirušā brāji un māsas) (ABGB 735. un 736. pants).

Ja mirušajam nav pārdzīvojuša laulātā vai registrētā partnera, bet ir bērni, tad bērni manto vienādas daļas (ABGB 732. pants).

Ja mirušajam ir pārdzīvojis laulātais vai registrētais partneris, bet nav bērnu, tad pārdzīvojušais laulātais vai registrētais partneris kļūst par vienīgo mantinieku.

Ja mirušajam ir pārdzīvojis laulātais vai registrētais partneris un bērni, tad pārdzīvojušais laulātais vai registrētais partneris manto divas trešdaļas mantojuma un likumīgo laulātā daļu. Viena trešdaļa mantojuma tiek vienādās daļās sadalīta mirušā vecākiem (ABGB 744. pants).

Neregistrētais partneris (kopdzīves partneris) manto, ja nav citu likumisku mantinieku; visos citos gadījumos šāds partneris manto tikai tad, ja ir attiecīgs testamentārais rīkojums. Tomēr pārdzīvojušu kopdzīves partneri aizsargā Austrijas ģimenes likums (*Mietrechtsgesetz*) un Austrijas Dzīvokļu līdzīpašuma likums (*Wohnungseigentumsgesetz*). Ja mirušajam un viņa kopdzīves partnerim ir kopīgi piederējis dzīvoklis (līdzīpašuma tiesības uz dzīvokli), mirušā partnera daļa pāriet pārdzīvojušajam partnerim. Turklāt kopdzīves partnerim pienākas likumīgā laulātā daļa un tāpēc viņam ir tiesības vienu gadu turpināt dzīvot kopīgajā mājoklī un izmantot kopējos māsaimniecības priekšmetus, ciktāl tie ir nepieciešami, lai varētu turpināt dzīvošanu atbilstoši iepriekšējiem dzīves apstākļiem.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Rajona tiesa (*Bezirksgericht*); tiesas pilnvarnieks (*Gerichtskommissär*) (notārs) kā tiesas struktūra.

Iestāde, kurai ir jurisdikcija attiecīgajā lietā un teritoriālā piekritība, ir tā rajona tiesa, kurā atradās mirušā pēdējā oficiālā dzīvesvieta (domicils, pastāvīgā dzīvesvieta) (Tiesu jurisdikcijas likuma (*Jurisdiktionsnorm — JN*) 105. pants saistībā ar tā paša likuma 65. un 66. pantu). Tiesvedības nolūkos rajona tiesa izmanto tā notāra pakalpojumus, kurš darbojas kā tiesas pilnvarnieks (Tiesas pilnvarnieku likuma (*Gerichtskommissärsengesetz, GKG*) 1. pants).

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Rajona tiesa (*Bezirksgericht*); tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Rajona tiesa (*Bezirksgericht*); tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Rajona tiesa (*Bezirksgericht*); tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Tiesas procesu saistībā ar mantošanu (jeb "testamenta apstiprināšanas procedūru" (*Verlassenschaftsverfahren*)) pēc mantojuma atklāšanās ierosina tā rajona tiesa, kuras jurisdikcijā atradās mirušā pēdējais domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta. Lietu pārvalda notārs kā tiesas pilnvarnieks, un tās beigās tiek pieņemts tiesas rīkojums.

Testamenta procedūra ir jāuzsāk *ex officio*, tiklīdz tiesa ir uzzinājusi par personas nāvi (Likuma par bezstrīdus procesu (*AußStrG*) 143. panta 1. punkts).

Tiesas pilnvarnieks testamentā apstiprināšanas procedūrā noskaidro mantiniekus (*ABGB* 797. pants).

Tiesas pilnvarnieks (Tiesas pilnvarnieku likuma (*Gerichtskommissärsgesetz, GKG*) 1. panta 2. punkts, 2. punkta b) apakšpunkts un 2. panta 2. punkts) sagatavo mantojuma sarakstu šādos gadījumos: ja ir iesniegts pieteikums par mantojuma pieņemšanu ar atrunu (kas ierobežo mantinieka atbildību apmērā, kurš nepārsniedz viņa mantojamo aktīvu vērtību); ja personas, kuras var būt tiesīgas saņemt neatņemamo daļu, ir nepilngadīgas vai tām, iespējams, ir vajadzīgs likumīgs pārstāvis citu iemeslu dēļ; ja ir dota atļauja mantojuma nošķiršanai no mantinieka aktīviem; ja ir jāņem vērā pārstāvības tiesības vai ja ir nodibināts privāts testamentārais fonds; ja pastāv iespēja, ka mantojums pāries valstij kā bezmantinieka manta; vai ja to pieprasa jebkura persona, kurai ir tiesības to darīt, vai mantojuma masas aizgādnieks (*AußStrG* 165. pants).

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Persona nevar patvaļīgi pārņemt īpašumtiesības uz mantojumu. Mantojumam ir jābūt oficiāli nodotam tā, lai tas būtu mantinieka likumīgā valdījumā, t. s. "mantojuma nodošanas" (*Einantwortung*) procesā ar rīkojumu, ko izdevusi testamentu izpildes tiesa (*Verlassenschaftsgericht*) (*ABGB* 797. pants un *AußStrG* 177. pants). Mantu var nodot tikai tad, kad attiecīgās personas ir iesniegušas deklarāciju par mantojuma pieņemšanu, kas pierāda viņu tiesības mantot, un kad testamentā apstiprināšanas procedūra tiesā ir pabeigta. Arī nekustamā īpašuma gadījumā īpašumtiesības tiek nodotas īpašuma nodošanas brīdī, t. i., neatkarīgi no jaunā īpašnieka registrēšanas zemesgrāmatā. Tomēr, ja mantinieki neiesniedz pieteikumu par ierakstīšanu zemesgrāmatā pieņemamā termiņā, tiesas pilnvarniekam pieteikums ir jāiesniedz viņu vietā.

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Mantinieki ar visu savu mantu atbild par mirušā parādiem. Tomēr, ja ir izveidots mantojuma saraksts, viņu atbildība ir ierobežota apmērā, kas nepārsniedz īpašuma vērtību.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma

registrācijai?

Dokuments, kas apliecina likumīgas pārņemšanas tiesības, ir jāiesniedz zemesgrāmatu tiesai (*Grundbuchsgericht*). Mantiniekiem ir jāiesniedz mantojuma nodošanas rīkojums, un legatāriem ir jāuzrāda oficiāls apstiprinājums. Turklāt var būt nepieciešams iesniegt nodokļu samaksas apliecinājumu un — atkarībā no attiecīgās provinces tiesību aktiem — īpašu atļauju, ko izsniedz atbilstoši tiesību aktiem par darījumiem ar nekustamo īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā apliecinājumu par mantotāja pilsonību.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Nav obligāti iecelt pārvaldnieku.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Mantnieks, kurš, pieņemot mantojumu, var pietiekami pierādīt savas tiesības uz mantojumu, ir tiesīgs izmantot un pārvaldīt mantotos aktīvus un pārstāvēt mantojumu, ja vien testamentu izpildes tiesa (*Verlassenschaftsgericht*) nenosaka citādi. Ja tas attiecas uz vairākām personām, visas personas kopīgi īsteno šādas tiesības, ja vien tās nevienojas citādi (*ABGB* 810. panta 1. punkts).

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Austrijā testamenta izpildītājam testamentu izpildes lietās ir tikai pakārtota nozīme. Tas izriet no fakta, ka testamentu apstiprināšanas procedūru pārvalda tiesa, un tiesas pilnvarnieks kā tiesas struktūra ir tas, kurš nodrošina mirušā gribas izpildi. Saskaņā ar *ABGB* 816. pantu testators var izmantot testamentāru rīkojumu, lai ieceltu personu, kura atbild par tā pēdējās gribas izpildi. Šādas personas pienākumu apjomu nosaka testamentārajā rīkojumā, un tie var būt dažādi, sākot no uzraudzības pār to, vai mantnieks/legatārs ievēro konkrētus nosacījumus vai pareizi sadala mantojumu, un beidzot ar mantojuma pārvaldību.

Ja process, kurā mantojuma kreditori tiek uzaicināti ierasties tiesā, ir mutvārdu process (*ABGB* 813.–815. pants), tiesas pilnvarniekam ir publiski jāpaziņo tā datums un jāuzaicina uz tiesu testamentu izpildītājs (*AußStrG* 174. pants).

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Tiesas pilnvarniekam pēc pieprasījuma ir jāiesniedz mantojuma saņēmējiem oficiāls apstiprinājums, tādējādi apliecinot viņu pārstāvības pilnvaras (*AußStrG* 172. pants) (sk. 9.2. punktu iepriekš).

Kad mantnieki un viņu daļas ir galīgi noteiktas un ir iesniegti pierādījumi par pārējo priekšnosacījumu izpildi, tiesai mantojums ir jānodod mantiniekiem (*AußStrG* 177. pants — nodošanas rīkojums). Lai atbloķētu līdzekļus kredītiestādēs, pietiek ar mantojuma nodošanas rīkojuma oficiālu kopiju ar apliecinājumu par tā stāšanos spēkā (*AußStrG* 179. pants).

Eiropas mantošanas apliecību saskaņā ar Eiropas Mantošanas regulas (ES) Nr. 650/2012 62. pantu un turpmākiem pantiem izdod tiesas pilnvarnieks. Ja pieteikuma iesniedzējs nepiekrīt šajā mantošanas apliecībā noteiktajam, tiesai tā ir jāizvērtē. Tiesas pilnvarnieka izdotā apliecība zaudē spēku un tiek aizstāta ar tiesas izdoto apliecību.

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsaukmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.